...ori de ce nu s-ar organiza un «Pod de flori» la Nistru?

După cum am mai informat, săptămîna trecută, G. I. Eremei, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Moldova, a vizitat un şir de raioane de pe malul stîng al Nistrului, unde a luat cunoştinţă la faţa locului de situaţia social-politică din această regiune, de activitatea organizaţiilor de partid în condiţiile actuale complicate, a acordat ajutor practic comitetelor de partid pentru a o stabiliza. La sfîrşitul săptămînii, G. I. Eremei a poposit în raionul Camenca.

În decurs de cîteva ore, G. I. Eremei a întreţinut o convorbire interesantă şi folositoare cu membrii biroului şi cu lucrători de răspundere din aparatul comitetului raional de partid, în cadrul căreia au fost abordate probleme stringente din sfera social-politică, dar şi economică şi culturală, cu care se confruntă în momentul de faţă locuitorii raionului Camenca, precum şi o seamă de probleme din viaţa internă a partidului.

Convorbirea s-a desfăşurat fără un scenariu dinainte pregătit, fără referate şi discursuri, fapt care i-a atribuit un caracter de discuţie sinceră, amicală, i-a *determinat* pe cei prezenţi să-şi spună sincer părerile şi să accentueze atenţia asupra celor mai actuale probleme. Iar la Camenca ele nu sînt puţine. Este ca şi mai înainte complicată situaţia în sfera construcţiilor şi în agricultură.

Şi în activitatea sa organizaţia raională de partid se confruntă cu o mulţime de probleme dificile, legate în primul rînd de faptul că o jumătate din teritoriul raionului este situată pe malul stîng, iar altă jumătate pe malul drept al Nistrului. O parte de comunişti nu sînt de acord cu poziţia comitetului raional de partid, învinuindu-l de conservatism şi separatism, în timp ce altă parte susţine această poziţie şi nu împărtăşeşte opiniile celor dintîi. Pe scurt, comitetul raional şi biroul său sînt adesea învinuite de lipsă de fermitate şi consecvenţă în acţiuni atît din dreapta, cît şi din stînga. Starea de lucruri, aşa cum se prezintă la momentul actual, influenţează negativ combativitatea organizaţiei raionale de partid în ansamblu. De aici, firească, pornesc toate procesele negative care au loc: părăsirea rîndurilor partidului, neachitarea cotizaţiilor de membru de o anumită parte de comunişti, absenţa de la adunările şi plenarele comitetului raional, ignorarea deciziilor organelor de instanţă superioară etc.

Locuitorii raionului Camenca continuă să fie îngrijoraţi şi preocupaţi de problemele legate de situaţia social-politică. Despre aceasta au vorbit pe larg I. I. Mateiciuc, preşedintele comitetului executiv al Sovietului raional deputaţi ai poporului, S. Maracuţa, primul secretar al comitetului raional de partid, E. I. Buhoci, instructorul comisiei de organizare, V. P. Tanasov, al doilea secretar al comitetului raional de partid, I. V. Tozlovan, preşedintele asociaţiei agroindustriale din raion.

— Nu putem să nu fim de acord, — a spus în cuvîntarea sa tovarăşul precum şi în răspunsurile la numeroasele întrebări ale lui I. Eremei, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Moldova, — că situaţia în raionul Camenca nu e deloc simplă. Ea este mai ales condiţionată de faptul că aici nu scade încordarea în relaţiile interetnice. Doar o parte a raionului e situată pe malul stîng al Nistrului, iar alta pe cel drept. Şi cu toate că în aparenţă nu se întîmplă nimic deosebit, în realitate oamenii sînt alarmaţi. Le trezesc îngrijorarea pe de o parte, unele acţiuni extremiste întreprinse de Frontul Popular din Moldova, pe de alta — acţiunile Consiliului reunit al colectivelor de muncă. Desigur toate acestea îşi exercită influenţa asupra stărilor de spirit ale oamenilor. Totuşi, comitetul raional de partid şi organizaţiile primare de pe ambele părţi ale Nistrului nu trebuie să se lase învinse, ci să acţioneze cu curaj şi în modul cel mai efectiv, să împiedice creşterea în amploare a naţionalismului şi separatismului, contribuind în felul acesta la înscăunarea păcii şi calmului. Fără pace şi înţelegere între oameni, fără căldură şi sinceritate nu vom realiza nimic bun. Trebuie cît mai curînd să ne întindem reciproc mîinile. Confruntarea e o politică mîoapă pusă la calea de intriganţi din sfera politicii, de către liderii unor anumite grupări, şi în nici un caz de un întreg popor care secole la rînd a trăit şi va trăi împreună. Popoarele sînt mai înţelepte decît noi. Şi are dreptate E. I. Buhoci, cînd zice că ar fi timpul ca conducerea republicii să organizeze un «pod de flori» nu numai la Prut, dar şi la Nistru. Nu mă îndoiesc că acţiunea va fi de mare folos, va face să scadă într-o mare măsură învrăjbirea dintre oameni, va contribui la creşterea încrederii şi crearea unor bune relaţii nu numai între oameni, ci între popoare în genere, în felul acesta ne vom înţelege mai bine unii pe alţii, fapt care în ultimă instanţă va duce la realizarea consensului, a păcii şi concilierii civice.

Apoi G. I. Eremei a avut o întîlnire cu colectivul staţiei de întreţinere tehnică din colhozul «Puti Lenina» (satul Hrustovaia). Maistrul-ajustor Vladimir Gonza, paznicul Ivan Curchin, practicantul Ghenadii Evstratii, lăcătuşii Mihail Cramarciuc şi Vasile Gordienco, sudorul electric Vasile Tcaci, mecanizatorii Victor Groza, Ivan Lupaşciuc, Victor Cravţov, alţi participanţi la discuţie au abordat o seamă de probleme extrem de importante. Iată pe scurt stenograma acestei convorbiri.

I. Curchin: — Grigore Isidorovici, cum apreciaţi situaţia social-politică în Republica Moldova?

G. Eremei: — Consider că situaţia social-politică din republica noastră continuă să fie cît se poate de complicată. În special, în relaţiile social-economice şi cele interetnice. Dar oricît de complicată n-ar fi, asta nu înseamnă în nici un caz că ea nu poate fi schimbată spre bine. Anume din aceste considerente C.C. al Partidului Comunist din Moldova a propus spre examinare Sovietului Suprem al republicii mai multe idei concrete în vederea stabilizării situaţiei social-politice. S-a făcut o analiză principială a stării de lucruri curente, sînt clar formulate propunerile noastre în sfera statului şi dreptului, în sfera economică, a relaţiilor interetnice şi a transformărilor democratice. Înfăptuirea măsurilor propuse ar contribui în opinia noastră nu numai la realizarea unei suveranităţi reale, păstrîndu-se integritatea teritorială a republicii, ci şi la stabilizarea climatului social-psihologic, la restabilirea ordinii şi îmbunătăţirea bunăstării poporului.

V. Gonza: — Cum credeţi Grigore Isidorovici, trebuie să existe ori nu aşa-zisa Republică Transnistreană?

G. I. Eremei: — Cu certitudine, nu. Trebuie să renunţăm categoric la ambiţiile separatiste şi să facem tot posibilul pentru a soluţiona problemele ce se ivesc doar pe calea negocierilor, doar prin metode politice. Prin urmare, este necesar ca toţi deputaţii din Transnistria să se întoarcă în parlament şi să se includă în soluţionarea problemelor la zi. Istoria nu ne va ierta dacă şi de o parte şi de alta se vor adopta decizii necugetate. Oamenii au muncit umăr la umăr ani în şir, tot împreună şi-au rezolvat problemele şi niciodată nu şi-au făcut reproşuri, n-au avut pretenţii unii faţă de alţii. Şi iată-ne ajunşi în impasul cînd unii vor să se alipească la cineva, alţii să formeze republici noi, şi tot aşa. Însă ceea ce nu se poate admite în nici un caz este faptul că iniţiatorii acestor acţiuni de condamnat n-au ţinut sfat cu poporul. Iată de ce mă gîndesc şi cred că reprezentanţii popoarelor, care au trăit pînă acum în pace şi înţelegere pe teritoriul frumosului meleag moldav, vor continua să trăiască şi de acum înainte împreună respectîndu-se unii pe alţii. Moldova trebuie să rămînă integră.

V. Gonza: — Aveţi dreptate, Grigore Isidorovici, însă din păcate Parlamentul republicii nu întreprinde aproape nimic în acest plan. Mai mult decît atît, Televiziunea Naţională împărtăşeşte, în opinia noastră, doar poziţia celor de pe malul drept. Rar, foarte rar, pot fi văzuţi pe ecranele televizoarelor lucrătorii Comitetului Central. În schimb sînt nelipsiţi reprezentanţii Frontului Popular... Odată ce avem o Televiziune Naţională, consider că spaţiul eterului trebuie să fie împărţit în mod egal.

G. Eremei: — Şi eu aş vrea să văd mai des la televizor emisiuni din raioanele de pe malul stîng al Nistrului, aş vrea să fie arătată viaţa oamenilor aşa cum este ea — cu bucuriile şi problemele lor. Cît priveşte luările de cuvînt ale conducătorilor şi lucrătorilor de răspundere de la C.C. al P.C.M., comitetele orăşeneşti şi raionale de partid, aici ar fi multe de spus. Şi problema aceasta o vom putea rezolva numai după ce va fi adoptată Legea cu privire la Televiziunea Naţională. Cred că atunci toţi vor fi puşi în condiţii egale.

M. Cramarciuc: — Am vrea totuşi să ştim dacă vom trăi ori nu în componenţa Uniunii Sovietice?

G. Eremei: — Nici problema legată de Tratatul asupra Uniunii nu este simplă. În propunerile C.C. al Partidului Comunist din Moldova, adresate Parlamentului, se spune că în timpul cel mai apropiat republica urmează să treacă un hotar care urmează să decidă soarta poporului moldovenesc şi să dea răspunsuri la nişte întrebări de importanţă vitală: va fi ori nu va fi Moldova în componenţa Uniunii de state suverane reînnoite, va fi ori nu va fi în republică pace şi înţelegere între oameni? De aici rezultă şi înalta răspundere pe care o poartă nu doar Parlamentul republicii, nu doar Guvernul şi deputaţii poporului, dar şi toate partidele şi mişcările politice, fiecare din noi, pentru că preţul unei alegeri greşite s-ar putea dovedi fatal nu numai populaţiei de astăzi, ci şi generaţiilor viitoare.

Lui G. I. Eremei i-au fost adresate un şir de alte întrebări. După ce el a răspuns acestea, am pus unor participanţi la discuţie următoarea întrebare: «Cum apreciaţi actuala întîlnire cu G. I. Eremei, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Moldova?».

V. Volt, şeful staţiei de întreţinere tehnică: — Sincer vorbind, nu ne-am aşteptat să avem o asemenea întîlnire. În genere, vreo trei-patru ani nu ne-a vizitat nimeni din capitală. Ai fi zis, că nimeni nu are nevoie de noi. Cît priveşte întîlnirea cu G. I. Eremei personal, sînt profund impresionat de sinceritatea şi căldura sufletească cu care ne-a vorbit. Ar fi bine să ne întîlnim mai des cu oameni din Centru.

I. Curchin: — Se simte că Grigore Isidorovici retrăieşte profund pentru viitorul destin al republicii.

G. Evstratii: — Este clar că asemenea întîlniri sînt folositoare atît pentru noi, lucrătorii de rînd, cît şi pentru conducători.

De asemenea am fost curioşi să aflăm cum apreciază conducătorii raionului vizita de lucru a lui G. I. Eremei.

G. Maracuţa, prim-secretar al comitetului raional de partid: — Întîlnirea cu Grigore Isidorovici ne-a ajutat să ne orientăm mai bine atît în unele probleme complexe pur partinice, fapt pe care îl consider extrem de important, cît şi în cele social-politice.

L. I. Mateiciuc, preşedintele comitetului executiv al Sovietului raional Camenca de deputaţi ai poporului: — Întîlnirile de acest fel nu pot aduce decît folos. Însă, spre regret, în momentul dificil de acum raionul nostru este rar vizitat de conducătorii republicii. Firească, ne bucurăm să-i vedem la noi pe conducătorii şi lucrătorii de răspundere ai C.C. al Partidului Comunist din Moldova. Locuitorii raionului ar dori însă să aibă întîlniri şi cu Preşedintele Republicii, şi cu Preşedintele Parlamentului, cu loc-ţiitorii lui. Mi se pare uneori că ei pur şi simplu nu au nevoie de Camenca.

La auzul acestor declaraţii rostite cu durere, mi-am amintit involuntar de spusele unui lucrător al staţiei de întreţinere tehnică a colhozului «Puti Lenina»: «Mai înainte, cînd în raion şi în republică era linişte şi pace, veneau la noi tovarăşi să ne citească lecţii de politică externă şi cu altă tematică. Iar acum, cînd ne aflăm într-o confruntare făţişă, sîntem cu totul daţi uitării...». Şi e păcat. Căci astăzi avem nevoie mai mult ca oricînd de un dialog. Avem nevoie de ajutor. Şi nu numai material, dar şi spiritual.

În aceeaşi zi, G. I. Eremei, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Moldova, a vizitat cîteva alte localităţi ale raionului.

I. LIPCIU,
Centrul de presă al C.C. al P.C.M.